

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kérésére visszadásként
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az emberirtó emissárusai.

Galiciában nagyjelentőségű és tiszteltetreméltó reformra szánta el magát a tartománygyűlés: megrendszabályozta a korcsmaügyet. Ugyanaz folyt eddig Galiciában is, aminek sajnos mi Magyarországon nagy részében szemtanúi vagyunk. Voltaképpen a legszörnyűbb erkölcsatlenség az, amit az állam tesz, illetve aminek megtörténtére módot és alkalmat nyújt. Az italmérési jog az államé és ebből srófolja ki a legfőbb jövedelmet. Hogy ezt tehesse, arra munkatársul szerződési magának azokat az elemeket, melyeknél az uzorázás velük született tulajdonság. Ezek mindig hajlandók száz koronával többet kínálni egy olyan jogért, melynek segélyével ezután a lakosság erkölcsi fogyatéka osszágából szabadon kovácsolhatják a maguk szerencsésjét.

A köznép pálinka iránti vad hajlamára alapítván üzletüket, semmit sem kockáztatnak, legfeljebb koronként a testi épségüket. De a vállalkozás anyagi része feltétlenül biztos. A pálinka árát, minőségét, az ürmértéket ők szabják meg, nincs hatóság, amely ebbe beleavatkozzék. Az ellenőrző közeget nem szabad szigorú utasításokkal ellátni, mert hisz

tudja azt mindenki, a zöldrubás szemléstől fel, egész a pénzügyigazgatóságig és feljebb, hogy annak a regálebérliőknek mindenféle ügyességet kell alkalmaznia, ha beszolgáltatván az államnak azt, ami az államé, maga is meg akar gyarapodni. Ha ők sokszor és sokaknak alkalmatlankodnak, úgy belebukik egyik is, másik is az üzletbe és a legközelebbi licitáción már kevesebbet fognak a regáleért kínálni. Már pedig az állami moloch étvágya három évenként újra megnőtt. Tehát nem kevesebbet akar a regaléből kipréselni, hanem többet. Ezt pedig csak úgy lehet, ha behunyják az ellenőrzők rendszerint az egyik szemüket, koronként mind a kettőt.

A fogyasztási adóbérlők szívókái gyanánt a falusi korcsmárosok szolgálnak. Ezeknek sem közvetlen érdekük az, hogy a lakosság a mértékletesség útjáról el ne tántorodjék, sem az, hogy a sör és a bor kedvverítő, egészséges itala fogyasszassék, hanem hogy a népbuító ital, a pálinka találjon kedvelőre. Aki egyszer rákapott a pálinkára, az nemcsak az e heti keresetét issza meg, de a jövő havit is. Ha ugyan lesz ereje és kedve akkor is dolgozni, mikor amit keres, már rég nem az övé, hanem a kukorica, a széna a boldog italmérő szerűjébe, idővel a te-

hén és ló annak istállójába, míg végül már a föld, a ház is gazdát cserél, a régi birtokos pedig vagy a tömlöcbe, vagy — ha idejében észbekapott — Amerikába vándorol.

Az államkassza telhetetlensége és a fináncpolitika immoralitása feláldozza a mai verébért a holnapi tuzokot. Hogy ki fogja 30 év után a közterheket viselni, honnan szed a hadügyminiszter katonát, mivé lesz az új generáció testileg, erkölcsileg és szellemileg, az mellékes. A fő, hogy ma még az adóprés — főleg a pálinka útján — gyönyörűen adja le a levelet.

Ausztriában már észbekaptak. Ott észrevették, hogy Lengyelország rohamos dekadenciája és a 18 ezer pálinkaosztó korcsmáros korlátlan működése közt szoros okozati összefüggés van, melyen segíteni kell.

Az a kétezer vagy hány alak, mely mint a bajbajutott galiciai vendéglős-ipar monstre deputációja, Bécsben és majd Budapesten megjelent, hogy a miniszterelnöktől, meg a császártól a kegyetlen rendelet visszavonását kérelmezze, voltaképpen jogosan panaszkodik az igazságtalanság ellen. Ők nem azért léptek erre a pályára, bérelték drágán a korcsmákat, juttattak a regálebérliők útján fényes jö-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Sziget a szárazon.

— Egy kis bemutató-féle P. Butykay Antalról. —
 Budapest, március 1.

A fővárosi élet asszonyi szépségben, divatbemutatókban, politikai találkákban és flirtreuncontre-okban áradó folyamán régi fogva megszokott medre a Kossuth Lajos utca. Széles aszfaltos járdája és kocsi útja a déli és esti órákban szinte egybe folyik a sétálók nagy tömegében. Itt keltenek feltűnést a színház hölgyei mindig merész, de mindig izléses, mert művészettel alakjukhoz, arcukhoz alkalmazott öltönyükkel; itt hőmpölyög egy-egy lipótvárosi gyémántal hintett prémraktár, itt csörtetik kardjukat a legmagasabb nyaku és legdarazsabb dongájú hadfiak, itt tárgyalnak hangos szóval a vidék gentry-képviselői és itt siklanak elegáns, nesztelen hintói ki-be a Kaszinó kapuján legkékebb vérű arisztokratáinknak.

Es itt a nagyvárosi hiuság vásáranak tengermorajlásában áll, mint szikla ódon, fekete falaival, csupasz komorságával szinte a me-

mento-morit sutogva a falai árnyékában flirtlőknek, a ferencrendiek temploma.

Valóban sziget a szárazon! Egész más világ, más levegő, más hangulat veszi körül a látogatót, akár a templom kapuján lépjen be ábitatos lélekkel, akár a zárda folyosóján lépdeljen végig gyönni menő, szorongó, aggodalmas szívevel.

Sajátságos változáson ment át utca és templom három-négy évtized óta; valóságos chasse-croisést jártak közönségükkel szemben.

Emlékszem még a régi Hatvani-utcára, mikor afféle átjárója volt a vidékről lejövkének, akik erre vették útjukat a régi belváros nagy élelmi piacaira. Természetes dolog, hogy üzletei is eme közönség után igazodtak. Olcsó ruhás boltok, melyek minden készletüket nem függönyös szekrényekben rejtgették, de napnap után künn szellőztették az ajtókra aggatva; aztán olcsó, silány arany és ezüst árusok, óras, aranyláncos, jeggyűrűs kirakatai csábitgatták a falusi párokat. Még arra is emlékszem, amint édes anyám kézenfogva vezetett és egy urambátyám égő pipája ugyancsak arcul sütött.

A ferencrendiek zárdája akkor a régi budapesti családok kedvelt temploma volt. Aztán

hogy hogy nem, az a gyönyörű szép dunaparti korzó elvesztette vonzóerejét; lehet hogy a Lipótváros beözönlése siettetette az elkülönülést, mindenestre közrejátszott a hatvani-utca kiszélesítése, újraépítése, drága boltberei, melyek nem tűrtek olcsó portékát, szélben lebegő kirakatot, egy szóval rövid pár év alatt a nagyvárosi korzó minden embleájával együtt átplántálódott az új Kossuth Lajos-utcába.

Es rövid pár év alatt a ferencrendiek temploma, lehet, hogy jó szónokok, mély szellemű gyóntatók hijján átforgalmódott a nép templomává, tul öblös hangu barátok á la franciscain prédikációi harsogtak bekötött fejű és mándlis hallgatóság előtt.

A chasse-croisé talán még most is így járna, ha az Isten különös kegyéből egy igazi nagy lélek, egy tüneményes szónok, egy aszkézisben, önmaga feláldozásában csaknem tulságig menő, a hívő Budapestnek legnépszerűbb prédikálója, minnyájunk szeretve tisztelt P. Antalja nem került volna e zárda élére.

Hogy mit végzett ő ezen rövid pár év alatt, hogy kiforgatta ódon maradiságából a zárdat, hogyan állította belé a küzdő, törtető, forrongó nagy világi életbe, hogyan tette fon-

Meglepő kötéréjű.

Rendkívül kiadó.

Kitűnő és olcsó.

PORTLAND-

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld.

vedelmet a fiskusnak, hogy egy szép napon lehetlenné váljék az — ő megélhetésük. A mostani helyzetben ők a becsapottak.

Csak hogy ez a kisebb baj. Minden operáció fájdalommal és vérvesztéssel jár. A fontos az, hogy az egész szervezet életképessége fokoztassék. Az az élelmes elem, ha pillanatnyilag anyagi zavarok közé kerül is, ki fogja a bajt heverni és a gazdaságilag megerősödő milliók mellett rövidesen meg fogja találni fenmaradásának új alapját hazánkon kívül és ha a férgese tényleg elhull — annál jobb.

Sajnos, mi még nem tartunk ott. A mi országgyűlésünk tegnap is, ma is, holnap is magas színvonalu szóviadalokban leli örömét. Hogy emellett züllik a nép, pusztul az intelligencia, elnéptelednek a falvak és már nem a fölösleg, nem is a jövedelmet, hanem magát a polgárság vagyonát nyeli el maholnap az államkassza, az mellékes. A fő, hogy minél tarkább szellemi tornában legyen része a karzatnak és az újságolvasó közönségnek.

Az ellenzék munkaterve. Azt jelentik, hogy az ellenzék már elkészítette munkatervét. Eszerint a bankjavaslat részletes vitáját március 15-én befejezik. Az ujoncjavaslatnak egy hónapot szántak. Minthogy báró Schönauich bejelentette a delegációban, hogy a katonai reformok tárgyalásra érettek, arra számítanak, hogy a kormány újabb indemnitás-kéréssel járul a Ház elé. Ezután nyári szünet következne, de a kormány hallani sem akar arról, hogy a véderőreform és a költségvetés letárgyalása előtt szünetet adjon.

tos tényezőjévé a vallásos életnek, annak nem is kísérel meg leírását gyöngye tollam. En csak annyit tudok, hogy vasárnap délelőtti szent beszédjeit tulzsfolt templom hallgatja; van közte nép is, de van uri ember és asszony, egyetemi hallgató és őszbevegült magas rangu katonatiszt és mindnyája sóvár füllel habzsolja megrázó, ébresztő, benső átalakulásra intő szöveget. Aztán udom, hogy reggel 5 órakor már a gyóntató székben ül és gyóntat délután 6-ig, ha nem járja a kórházakat, börtönöket, ugy nem vigasztal betegetek.

Aztán tudom, hogy nincs katolikus színezetű egyesülés, amely ne zaklatná előadásokért. És ő egész cyclusokat beszél végig fontos széken; a régi szent követséget frappans, modern vértzetbe öltözteti, fényes pszichológiájával, vas logikájával ugy lelkünkbe markol, szeretetre, egymás megértésére sürgető szöveget ugy szívünkig hatol, hogy aki az első beszédet meghallgatta, el nem maradna a többitől, ha jégzajlason kellene átvergődnie is.

Aztán tudom, hogy nem ismer »én-t«, nem enged önmagának még annyi pihenést sem, amennyit agyonörölt idegzete megkövetelne, hiszen, mikor mi lelki gyermekei egy jó ember előtt hálálkodunk Istennek, hogy ily gyóntató atyát adott nekünk, egész haraggal ködös perpatvar ütött tanyát. A vezetőség két-

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 4.

Návay Lajos elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést.

Elnök bejelenti **Lovászy** Márton, **Lengyel** Zoltán, **Sümegei** Vilmos interpellációját.

A III. szakasz tárgyalása kerül napirendre.

Polónyi Géza: Bankfiókoknak Magyarországon való felállítását sürgeti. Bosnyák kérdésre tér át. Arról panaszkodik, hogy Boszniában mi csak kezelők vagyunk. A Curia legutóbb hozott ismert határozatát említi, melyben Bosznia Bercegovina, mint belföld szerepel. Azt, hogy a Curia egy császári rendelettel meghódított országot, anélkül, hogy a parlament jóváhagyta volna...

Elnök: Ez nem tartozik a tárgyhoz.

Polónyi mégis folytatja...

Elnök (csenget, nagy zaj): Nem tartozik a tárgyhoz.

Polónyi Géza: Az elnök saját politikai álláspontjához ragaszkodik, mikor ezt mondja.

Polónyi: Bosznia ügyének tárgyalása megilleti a magyar parlamentet.

Elnök: Ha Polónyi nem tér vissza a tárgyra, megvonom tőle a szót.

Polónyi Géza: Fejtegeti, hogy Bosznia területéről származó banknyereség milyen arányban oszlott meg Magyarország és Ausztria közt és milyen arányban fog feloszlani a kvóta arányában való részesedés folytán. Aggódik, hogy ebben az esetben, a kvóta szerint való részesedés nem juttat nekünk hasznot. A szakaszt nem fogadja el.

Lukács László: Nem helyesli, hogy ez alkalommal vita tárgyává tétessék Bosznia hovatartozásának kérdése. A boszniai banknyereséggel nem számolna fel külön, hanem ezt beleszámítják az összes jövedelembe s kizárólag ez az összjövedelem osztatik fel a kvóta arányában.

A szakaszt a Ház elfogadja.

IV. szakasznál

Polónyi Géza: A bécsi füzletet nem szabad a budapestivel egyenlőnek tekinteni. Kifogásolja a szakasz fogalmazását. Ezt a szakaszt a Bánffy kormány örökölte a Széll-kormánytól s a Széll-kormányt éri érte a felelősség. A szakasz ugyanis 1899-ben kelt.

Lukács László: 1887-ben hozták.

Polónyi Géza: A szöveg szerint a bankjegy kötelezvény, ez nem lehet, mert a bankjegy utalvány.

Lukács László biznyítja számadatokkal precedensekre hivatkozva, hogy a részesedés aránya Magyarországnak nem válik kárára. Mentegeti a Polónyi által megtámadott szöveget.

Horváth Mihály (Kosztuth-párti) kéri a Ház határozatképességének megállapítását.

Elnök jelenti a képviselőház megszámolása után, hogy mivel a képviselőháznak 114 tagja jelen van, a Ház határozatképes.

Munkapártban (nagy zaj): Justhék csak 12-en vannak!

A szakaszt változatlanul elfogadják.

Az V. szakasznál

Sághy Gyula: A függetlenségi párt az önálló bankért küzdött s jóllehet a javaslatot a Ház már általánosságban elfogadta s így 1917-ig az önálló bank felállításáról már szó sem lehet: a párt tovább folytatja a küzdelmet. Az V. szakaszt közjogi szempontból a legnagyobb közjogi sérelemnek tekinti s kéri az elnököt, hogy szünetet adjon.

Elnök 10 perc szünetet ad.

Sághy Gyula határozati javaslatot nyújt be új szövegezés iránt.

Ivánka Imre csatlakozik Sághy javaslatához. Azután áttérnek az interpellációkra.

Lengyel Zoltánnak a tengeri szállítások miatt keletkezett differenciák tárgyában a miniszterelőkhöz intézett interpellációra Hieronymi kijelenti, hogy a kormánynak sikerült elérni, hogy a tengeri szállításoknál a magyar quota szerint részesedjünk.

Az ülés fél 3 órakor véget ért.

támadt az ránk: »Maguk ölik meg lelki atyjukat, ott sorvad el a gyóntató székben.«

Es végül azt is tudom, hogy mikor a tavaly ősszel tartott katolikus nagygyűlésen tüneményes beszédét elmondta, mikor lélekzötökét elfojtva láttuk feltámadni a modern Kapisztrán Jánost, mikor az egyház fejedelmeket ugy magával ragadta, hogy beszéde végeztével keblükre ölelték, — akkor minden babért elhárított magától és szerzetesi alázattal térdet hajtvá mestere Prohászka püspök előtt, e szavakat mondta: »Ami vagyok, mindenneműt neki köszönhetem.«

Páter Butyky Antal ma Budapest legnépszerűbb papja. Egyformán tud játszani szíve hurjain a nép legegyszerűbb gyermekének és a legfinnyásabb arisztokrata hölgynek. Ha kell szigorral, akkorát csapva az előtte álló asztalra, hogy egyszer ijedten ugrottam fel székemről, ha kell sarkastikus gunnyal, ha kell mély érzelmességgel, ha kell pajzán élccel és ha kell, oly mély filozófiával, oly magasan szárnyaló gondolatörmeggel, hogy alig-alig bírunk utána törtetni.

Es hogy az elevenére tapint hallgatóságának! Nemrégiben kenyérkereső nők egyesületében áldatlan háborúság, visszavonás, gyűlölségbeesve fordult P. Antalhoz, jöjjön és beszéljen, csendesítse le a háborgó kedélyeket.

Adventi elmélkedések adtak alkalmat négy fontos szép beszédének és mi volt ezeknek tárgya? Az első a barátságoknak, a másikat az egyetértő, közös működésnek, a harmadikat a munka méltóságának, a legszebbet a negyediket annak elmondására szánta, hogyan várjuk a Karácsonyt? Es mikor felsorolta, még mulatató munkével is kísérté, hogyan várja e szentéges örömmünnepet a duzzogó, az epés kedélyű, az unottan egykedvű, az irigy, a haragvó, a bánatos, a csüggedt és mindegyre ingatta fejét, hogy nem — nem, — nem ez az igazi, — hirtelen kitérte karjait, mintha az egész világot akarná krisztusi szeretetben átölelni, mert így, csakugyan így kell várunk a világ Megváltóját.

Volt is olyan hatása e négy beszédnek, volt olyan öröm, olyan sirás, haragosak szégyenlős közeledése, kéz-kézbe kulcsolódtok, szememet kereste, hogy az elnökség azt sem tudta, hogyan hálálkodják a csuklyás barátoknak, a frater vagabundusnak, ahogyan ő magát tréfásan nevezi, mert örökké hívják, kériek szerte az országban lelkeket ébresztgetni.

Bizony bizony azt a márciusi 10 dikét, mikor Nagyváradon fogja hallatni csodálatos szónoki talentumát, sokáig fogjuk még emlegetni!

Özv. Báthory Nándorné.

Estélyi- utcai és vadászcipő-különlegességek

egyedül

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

Rákóczi-ut 3.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és
Smyerna ujdonsága-
imra felhívom figyel-
müket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

A közvágóhid építésének kérdése.

Tudvalevőleg Székely Sándor és Tabéry Armin törvényhatósági bizottsági tagok beadványt intéztek a városhoz, amelyben azt kérték, hogy az új vágóhid építkezési ügyét függeszték fel s az ügyet újból vegyék tárgyalás alá, mert ők úgy látják, hogy a városnak teljesen elegendő volna s úgy a közegészségügy szempontjából, mint a közönség érdekeit szem előtt tartva teljesen megfelelő, ha a régi vágóhidat megfelelően átalakítanák. Szerintük az átalakítás a város financiális szempontjából feltehetően hasznos volna, mert ők a megfelelő átalakítás költségeit 240.000 koronára irányozzák elő, míg a tervbe vett új vágóhid 941.000 koronába kerülne.

A városi tanács a beadványt kiadta Köszeghy József főmérnöknek, aki részletes jelentésében igyekezett kimutatni az előbbi indítvány tarthatatlanságát s hogy a jelenlegi vágóhid a modern követelményeknek megfelelően át nem alakítható s ha mégis ugyahogy átalakítanák, az átalakítás költségei alig kerülőnének kevesebbe, mint a tervbe vett új vágóhid.

A városi tanács a két indítványt leadta Gerő Armin rendőrfőkapitánynak s megbízta, hogy a helybeli szakiparosok, a városi főmérnök és főorvos, a városi állatorvosok s a vágóhidi felügyelő közbenjöttével vegye tárgyalás alá s a tárgyalás eredményét jelentse be.

A főkapitány tegnap délután 5 órára hívta össze a bizottságot. Jelen voltak: Gerő Armin főkapitány, dr. Mayer László t. főorvos, Köszeghy József főmérnök, Frigyes László állatorvos, Masztics Vladimir vágóhidi felügyelő, Oáh Ferenc, Klein Dávid és Czeglédi Jeremiás szakiparosok, valamint az indítványt tevők közül Tabéry Armin főmérnök és Jánossy Gyula t. alkaptány.

Az értekezleten Gerő Armin felolvasta Székely Sándor és Tabéry Armin beadványát, valamint a főmérnök jelentését.

Hosszas tanácskozás után az értekezlet tagjai, Tabéry Armin kivételével, egybehangzóan oda nyilatkoztak, hogy az új vágóhid létesítése nemcsak kívánatos, hanem szükséges is. Valamennyien azon lézeten voltak, hogy a régi vágóhidat nem lehet akként kibővíteni, hogy a modern követelményeknek megfeleljen. A régi vágóhid helye nem megfelelő. Különösen alkalmatlan a sertés-vágás szempontjából. Egy modern vágóhidnak az állatvásártér közeleiben kell elhelyezve lenni. A vágóhid-telepen

állatlerakodó hely létesítendő, a vágóhid megfelelő istállókkal ellátandó, s mindezek a régi vágóhid-telepen csak nagy költséggel volnának létesíthetők, de a sertésvágás szempontjából így is alkalmatlan lenne, mert a várostól és a vásártérről igen távol van.

Különösen szükséges, hogy az új vágóhid a tervbe vett helyen a vásártér mellett létesíthessék, egy részről, mert a vágóhid hűtő készülékének a jéggyárral kapcsolatban kell állani, másrészt a hulladékok feldolgozása céljából a létesítendő termokémiai intézettel szomszédságban (?) kell állania.

A szakiparosok kifejezést adtak annak, hogy felette kívánatosnak tartják az új vágóhid mielőbbi felépítését, azonban eleve kijelentették, hogy a vágóhidi díjak túl magas emelése ellen tiltakozni fognak. A vágóhid tervezése alkalmával megállapított vágatási díjakat készséggel megfizetik, azonban ennél magasabb díjak fizetésére csak úgy volnának képesek, hogy ha a husáratat megfelelően emelnék.

A szakiparosok ezen aggodalmát Köszeghy József városi főmérnök eloszlatta, mert a város fejlődésével arányban álló huszfogyasztás oly nagy összeget fog a város pénztárába behozni, hogy a vágatási díjakat a tervezés alkalmával felvett összegnél nem lesz szükséges magasabbra emelni.

A főkapitány tanácskozás eredménye alapján megteszi jelentését a városi tanácshoz, Tabéry Armin főmérnök pedig kijelentette, hogy az új vágóhid tanulmány tárgyává fogja tenni s amennyiben azt látja, hogy az általa tervbe vett s a közegészségügyi követelményeknek megfelelő átalakítás költségei csak kevéssel volnának csekélyebbek az új vágóhid építési költségeinél, úgy indítványát annak idejében vissza fogja vonni.

Szépség és szerelem.

— Szász Zoltán előadása. —

Üres színház előtt elég üres előadást tartott Szász Zoltán a szépségről és szerelemről. A kezdet sokat ígért: egy budapesti újságíró egyszerűen úgy mutatta be Szász Zoltánt, mint aki Aradon egyszerűen „meglőzte” a közönséget. Érthető kíváncsisággal vártuk tehát a nagyszerű előadást és megfizetését.

Előadása keretében Szász Zoltán hírhirdetőnek, apostolnak, egy új világnézet apostolának jelentette ki magát s rátért a női szépség magyarázatára. A régen elkopott Darwin-Haekkel-féle ócska elméletből indult ki s kijelentette, hogy a majom az embernek nem apja, hanem nagybátyja, a hölgyek tehát, akiket dicsérendő volt, az oráng-utáng unokahugai. Beszélt az „emberi him” és „emberi nőstény viszonyáról” s arról, hogy az ember a legszébb állat. Aztán a női szépséget részletezte olyan aprólékosan, hogy csak úgy pirult az a néhány hölgy, a kit kíváncsisága szerencsétlenségére Szász Zoltán meghallgatására a színházba csalt. Kikapott az apostol urtól a középkor is, melyben ő csak piszkot lát; azt mesélte, hogy volt egyházatya, a ki a piszkot mint az ördög elleni őszert ajánlotta. Ennyi komoly és nagy képpel előadott zűldség után mondott egy okos dolgot is: hogy a

divat a sarcolások sorozata s nem lennének a divatcsinálók naiv adófizetői, ha komolyabban vennék a szépséget, izlést és egészséget.

Ot perc szünet után azt magyarázta Szász Zoltán, hogy a szerelemnek nagy akadálya a gyermektől való féltelm; tehát nevelje az általam a gyermekeket.

A függöny legördült és mi körülnéztünk. Hát csakugyan meg volnánk főzve? No akkora veszedelem még nem következett be. Ilyen előadással Nagyvárad közönségét meglőzni nem lehet; ilyenekkel értelem csak felsülni lehet. Uti figura lehet.

Legelegánsabb
estélyi czipők

és urak részére
báli divatcikkék
legkedvezőbbben

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Báró Gerliczy Ferenc deszki nagybirtokos Nagyváradon időzik.

* **A király májusban Budapestre jön.** Három hetes itt tartózkodás után a király ma délután két órakor visszautazik Bécsbe. Ertesztésünk szerint a felség nem sokáig lesz távol Budapesttől. Gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnöknek tegnapi audienciáján ugyanis kijelentette a király, hogy nagyon jól érezte magát a magyar fővárosban, csak azt sajnálta, hogy az időjárás nem volt elég kedvező, de reméli, hogy tavasszal, valószínűleg májusban ismét Budapestre jöhet.

* **Oltáregyesületi Szentségimádás.** A nagyváradai Oltáregyesületi Szentségimádása ma, vasárnap a Szent László templomban lesz megtartva. Reggel 7 órakor szentségkítétel és szent mise; délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise és szent beszéd; délután 5 órakor predikáció.

* **Választások az iskolaszékbe.** A csütörtöki városi közgyűlés egyik érdekes pontja lesz a községi iskolaszék kiegészítése. Ugyanis a Sáfrány Lajos és Mezey Mihály elhunyt, továbbá dr. Halász Lajos elköltözése és Hlatky Endre főispánná kinevezése folytán négy tagsági hely üresedett meg az iskolaszékben s ezeket a márciusi havi közgyűlésen töltik be választás útján.

* **A szent keresztut.** A kath. egyház ájtatosságai között egyik legmeghatóbb és legszébb az u. n. keresztut, a stációjárás. Az ember lelke mélyeig ható, a Kálvária folyosóján, vagy a templom boltíveinek félhomályában végig elmélkedni az Üdvözítő kinszenvedésin

Elek József és azt a helyiségek sürgős kiürítése miatt
olcsón elárusítom.
üzletének egész árukészletét megvettem **Czillér Imre.**

és keresztalálán. A nagybőjti időszak vasárnapjain a I. szert. székesegyházban délután 3 órákor, a Kapucinusok templomában pedig délután 4 órákor tartják a stációjárás.

* Darvassy Lajos tanácsnok nyugdíjba megy. Darvassy Lajos, Nagyvárad város katonai tanácsnoka már évek óta betegeskedik s minden évben hosszabb időt tölt szabadságon. Legutóbb egy teljes évi szabadságon van. Tegnap telt le az egy évi szabadság idő s a városi tanácsban szóba került a dolog, mire *Bordé* Ferenc főjegyző kijelentette, hogy egy hozzá intézett levél szerint, Darvassy Lajos tanácsnok pár napon belül beadja a városba nyugdíjazás iránti kérelmét. Így nem sokára tanácsnok választás lesz a városnál.

* Jézus élete, — vetített képekben. Kedden, március hó 7-én délután 5 órákor lesz a ciklusban az utolsó vetítő előadás a nagyváradai Katolikus Körben. Dr. *Némethy Gyula* theol. tanár tart előadást Jézus életéről s 60 remek színes képet mutat be, a legnagyobb mesterek műveiből.

* Felolvasás a városházán. A Mérnök-egylet tegnapi ülésén két felolvasásban is volt részünk. Az egyik *Belányi Imre* villamos igazgatónak előadása volt az elektromosságról és annak ipari alkalmazásáról. Az igen hasznos és tanulságos előadást vetített képek tették szemléltetővé. A másik előadás *Bertrám Brunó* volt, a főgimnázium matematika tanáré, aki egy némileg még most is aktuális témáról, a Halley üstökösről beszélt igen érdekesen és lebilincselően. Newtonnal kezdte, Halley kortársával, akinek törvényét éppen a Halley üstököse igazolta be legfényesebben. Aztán előadva a tudomány mai álláspontját az üstökösről, teljesen eloszlatta azt a naiv hiedelmet, mely a rettegett Halley üstököse csóvját tavaly még a műveltebb körökben is körülvette. Földünk és Halley azért nem ütközött össze a tavalyi kritikus napon, mert Halley pályáját a többi bolygók befolyásolták, s így Halley földünkkel később érkezett a kritikus ponthoz, ahol az összeütközés megtörtént volna. Es ha meg is történt volna az összeütközés, nem lett volna belőle semmi világkatasztrófa, csupán egy igen szép csillaghullásban lett volna részünk, mely a földi életnek a legkisebb ártalmára sem lett volna. Az üstökösek anyaga ugyanis, így a Halley üstököse is, igen laza állományu, nem olyan, mint a földünké, melyet teljesen megvéd ilyen összeütközésektől még a levegőburka is. Az üstököse laza anyaga az esetleges összeütközésnél a levegővel való surlódás következtében meggyulladt volna és szétesve, mint egy gyönyörű fénytűnemény ejtette volna ámulatba a Föld lakóit. A csóvában levő mérges gázok pedig szintén csak mese. Semmi oka nem volt tehát a nagy félelemnek.

* Guttman József halála. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának gyásza van. Egyik érdemes, régi tagja; idősb *Guttman József* építész tegnap délelőtt elhalt, élete 72. évében. A kiváló derék polgár, különösen az előbbi években, élénk tevékenységet fejtett ki a közügyek körül, mint a különböző szakköztségek tagja, az iparkamara bizottságának hosszú ideig alelnöke. Egyik alapítója és kezdeti tagja

igazgatósági elnöke volt a Leszámitoló- és Jelzőbanknak. Egyike volt azoknak a régi építő vállalkozóknak, akik széleskörű szakismerettel, puritán becsületességgel töltötték be feladatukat, mint vállalkozók s a teljesített munkákkal elismerést és becsülést vívott ki. Az utóbbi időben azonban súlyosabb betegség támadta meg. Elhunytát két fia és három leányán kívül nagyszámu rokonok gyászolják. Temetése holnap, hétfőn délelőtt fél 9 órákor lesz a Rítók Zsigmond utcai gyászházánál.

* Esküvő. *Spitz Jenő* a kereskedelmi és iparkamara derék tisztviselője kedden, március hó 7-én, délután 2 órákor tartja esküvőjét özv. *Wegner Odönné* urnóval, a Kert utca 7. sz. házában.

* Előadás Boszniáról. A kereskedelemügyi miniszter intézkedésére az orsz. közmevelődési tanács a kiválóbb magyar kulturális gócpontokon előadások tartását határozta el Bosznia és Hercegovináról s ezen előadások tartásával *Bálint Imrét*, a magy. kir. Kereskedelmi Múzeum aligazgatóját bizta meg, aki, a miniszteriumban az annektált tartományok ügyeinek előadója, teljes alaposággal ismeri Boszniát és Hercegovinát. *Bálint Imre* Nagyváradon kezdi meg előadásainak sorozatát, a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara, továbbá a Bihar megyei Népművelési Egyesület és a Sziliget Társaság rendezése mellett. Az előadás Bosznia és Hercegovinához való gazdasági, ipari, kereskedelmi, politikai, etnográfiai stb. viszonyokról szól, ismertetvén ezen szempontok kapcsán a monarchia legújabb két tartományát. Az előadás során igen szép vetített képekben mutatják Bosznia és Hercegovina nevezetességeit, kiválóbb szebb pontjait. Az előadás kedden, március 7-én délután 6 órákor lesz a városház nagytermében. Az előadáson hölgyeket is szívesen lát a rendezőség.

* Egy elfelejtett utca. Várad-Velenecén pár évvel ezelőtt nyitották meg a Templom-térrel szemben levő új utcát, amely az új vasbeton hidra vezet majdan. Az egész utca be van építve csinos új házakkal, de ezek a házak majdnem megközelíthetetlenek az óriási sártól. A kocsik utra hordtak egy kevés Körözs kavicsot, de a járdák helyén bokáig ér a sár. Vizvezetéke sincs az utcának, se világítása; pedig az utcán ott vannak a villamos oszlopok, a magán fogyasztásra s ezekre a közvilágítás vezetékeit és a lámpákat kellene csupán elhelyezni, hogy az utca világítást kapjon. Az utca lakossága tegnap kérvényt adott be a városhoz, amelyben kéri, hogy végrehalára gondoljon ezen utcára is a város és járdát, vízvezetéket és villamos világítást adjon.

* Államsegély a községeknek. Bihar megyében lapunk volt az első, mely rámutatott a községek siralmas helyzetére s hivatkozva a községek nagy pótdójára a jelenlegi állapotokat türethetlenné tartva, államsegély nyújtás eszméjét vetette fel. A községeknek imre bekövetkezett az, amire akkor rámutattunk, mert a községek helyzetével legismertebb egyének, a községi jegyzők, már tegnap bejelentették a helyzet tarthatatlanságát és államsegélyért folyamodnak. A községi jegyzők egyesülete az, mely a vármegye törvényhatóságának közbe lépését akarja kieszközölni. Tegnap beadványt intéztek a jegyzők a megyéhez, melyben elmondják, hogy a tulmagas pótdók

miatt nem csak a községek jutnak a csőd szélére, de az adófizető polgárság is a végpusztulásnak néz elébe. A jelenlegi állapotok tarthatatlanok, melyeken fő tétlenül segíteni kell, ha a nagy pótdók árjában nem akarják megfullasztani hagyni a községeket. A segítség pedig csakis az államtól jöhet. Az 1888. évi törvények különben világosan intézkednek a községek államsegély nyújtására nézve. Eddig a törvény idevonatkozó intézkedését nem vették igénybe a községek. Most azonban a helyzet annyira szorongatott, hogy kénytelenek az iránt folyamodni. A jegyzők azért arra kéri a vármegyét, hogy irjanak fel a kormányhoz, miszerint a tulmagas pótdókkal terhelt községek részére az állami adók tiszta jövedelmének 10 százalékát államsegélyként adományozná a kormány. A jegyzők kérelmével a legközelebbi közgyűlés fog foglalkozni. A törvényhatóság határozatát a jegyzők minden vármegye törvényhatóságának meg akarják küldeni.

* Adomány a Tanítók Háza javára. *Klein Stetánia* és *Rigó Szeréna* Ms. Reissert Anna elhunyt alkalmából 10 koronát küldtek a Népművelési Egyesület elnökségéhez a Bihar megyei Tanítók Háza javára. Az adományt ezután mond köszönetet az elnökség.

* Az Apolló ujjáépítése. Mint említettük, *Rimanóczy Kálmán* építész elkészítette az Apolló helyére építendő bérház terveit. A hatalmas 3 emeletes épület igen szép, modern barokk stílusban van tartva, s egyike lenne a város legszebb épületének. A földszinten üzletek, félemelet magasságban, a sarkon kávéháznak alkalmas helyiséggel. Az I. emeleten 5—6 szoba, a II. és III. emeleten pedig kisebb lakások lennének. A világítás közbeeső világító udvarokkal, pompásan van megoldva. A főlépcső a Rákóczi-uton, egy kocsi bejáró pedig Szaniszló-utcán lenne.

* A szocialista kenyérsütőde. Evekkel ezelőtt a nagyváradai szocialisták »Világosság« szövetkezet címe alatt kenyérsütődet nyitottak s azon címen, hogy a szegény munkás népet olcsó kenyérral látják el, a várostól kedvezményeket s 500 korona kamat nélküli kölcsönt kaptak. A munkások nem jutottak olcsó kenyérhez, azonban az 500 korona eluszott, a Világosság helyett sötétség lett a kenyérsütődeben, mert egyszerűen megbukott. Azóta a kölcsön ügye lógott, míg most dr. *Agoston Péter* szalon szocialista kiegyezést hozott létre 50 százalékra; a szocialisták 250 koronát fizetnek vissza az 500 korona kölcsönből s a város ezzel megelégszik.

* Tervezgetések a jövőre. Nemrég *Rimanóczy Kálmán* műépítész nagyszabású tervezetet készített, amely szerint a Nagypiac-térről, a mai új gyalogvashid helyén építendő kocsihidra át, Uri utcával kapcsolatban körutat létesítsen a város. *Köszeghy József* főmérnök másként tervezi a körutat és pedig akként, hogy a majdan építendő kocsihidra, a ref. internátus és a Tisza házon keresztül Rítók Zsigmond-utcára nyitassék egyenes utca, a vármegyeház pedig akként építtessék újból, hogy Uri utca Jakab Mihály-utcáig hosszabbíttassék meg. Azt sem helyesli a főmérnök, hogy a Szent László-téri hidat az Ezredévi-emplétkérré vitessék át, mert itt is disztelen lenne. A mai Szent László-téri hidat legfeljebb az állam ve-

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér
: Kishidőnél 9 éve vezetett ::

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tulságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszerár mellé, a volt Hegedűs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál
Nagyvárad, Bémer tér.

hetné meg, valamely község területére. A főmérnök kéri, hogy a város törvényhatósága elvben mondja ki a megyeház áttörését, egy kocsihíd építését és ezen hidról Ritoók-utcáig új utca nyitását.

* A Szent László tér rendezése. Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a Szent László-teret rendezeti és pedig a földvonalakat kockakövel, a mellék utakat aszfalttal, az árulóhelyeket pedig aszfalt kockákkal burkoltatja, hogy ha majd a teret parkirozzák, az aszfalt kockák felszedhetők legyenek. A burkolási munkákra beérkezett ajánlatoknál úgy a magyar aszfalt rt., mint az angol aszfalt részvénytársaság adott be ajánlatot. A tervrendezésre vonatkozólag Sztarill Ferenc építész egy önálló tervet készített, amely szerint a Szent László-teren földbe süllyesztett vásárcsarnokokat építenének s ezek tetejét parkiroznak. Nagyváradi város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága hétfőn, március hó 6 án délután 3 órakor ülést tart, amelyen a Szent László-teret rendezésére tartott ajánlati tárgyalás eredményére adandó vélemény és ezzel kapcsolatban a Sztarill Ferenc által készített tervezet, a földbe süllyesztett vásárcsarnok kérdése felett tanácskoznak.

* Adományok az élesdi szanatóriumnak. A Bethlen ádóhely részére dr. Möricez Ernő vármegyei főorvoshoz újabb a következő adományok érkeztek: Kéti hitelszövetkezet 2, csökmői hitelszövetkezet 2, bíbári hitelszövetkezet 5, geszti hitelszövetkezet 10, Nagyváradi Takarékpénztár r.-t 50, Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank 20 korona, összesen 89 kor. Eddigi összegyűjtés 269 korona.

* A visszabályozók tulkapásai. A Hortobágy belvizek szabályozó társulata ellen az utóbbi két hét alatt a vármegyéhez özőnével érkeznek a panaszok. Ez a visszabályozó társulat a beosztásánál fogva olyan területekre is kiterjeszkedik, ahol tulajdonképpen nincs semmi feladata, mert már ott más visszabályozó működik. Különösen a Berettyó visszabályozó társulat az, melynek árterületébe a Hortobágy minduntalan belebotlik. Legutóbb a Hortobágy társulat újabb árvédelmi adóval róttta meg a birtokosokat. A birtokosok erre valóssággal felzudultak és özőnével adják be a vármegyéhez panaszukat. A tegnapi nap folyamán Kenéz Zoltánné földbirtokosnő panaszkodott a tulságos magas árvédelmi adó ellen. Kenézné panaszában elmondja, hogy ma már árvédelmi adóba oly tetemes összeget kénytelen fizetni a birtokos közönség, hogy az egy ezer holdas birtok jövedelmét annyira megzsilálja, hogy a birtokosnak mi sem marad. Valóságos átok az, ha valamelyik birtok véletlenül árvédelmi területbe jut. A tulajdonosnak a töméntelen adó miatt ugyszólván mi sem marad. Így a mezőgazdaság tönkre fog jutni s nem csak a kis, de a nagybirtokosok is kénytelenek lesznek tudni birtokaikon, mert így csak a visszabályozó társaságoknak keresnek. A panaszok tárgyában a földmívelésügyi miniszter fog dönteni.

* A beosztott munkák. Az érmihályfalvai főszolgabíró tegnap betérjesztette azoknak a munkásoknak a névsorát, akiket hosszú és becsületes munkásságukért kitüntetésre ajánl a földmívelésügyi miniszternek. A főszolgabíró Varga György piskolti, Lakatos Dezső bagaméri, Balogh Imre és Balaskó Ferenc szalacsi munkásokat javasolja kitüntetésre.

* Fülöp István Nagyváradon. Az esztári gyilkosság elkövetőjét ma fogják beszéltetni a nagyváradai ügyészségre. A kegyetlen fiatalembert egyáltalán nem törte meg cselekedete. Az esztári lakosság a legnagyobb izgalommal tárgyalja az esetet és nagy részvétellel van a tragikus véget ért községi jegyző családjával szemben. A csendőrség a vizsgálatot befejezte s annak eredményéről ma fog az ügyészségnek beszámolni.

x Szőlőtenyésztés és a peronospora. Hogy a szőlőnek mily nagy ellensége a peronospora azt minden szőlőbirtokos saját tapasztalatából megítélheti, de különösen az idén a peronosporának rendkívüli erős fellépése folytán a szőlőbirtokosok ezrei saját zsebükön érezték, hogy mennyire eleget lehetetlen a peronospora legyőzésének el nem hanyagolása.

Ha azonban a peronospora az oltványiskolában még nagyobb kárt okoz s hogy a kár inkább a szőlőbirtokosokat, mint a szőlőtelep tulajdonosokat érinti, azt kevesen tudhatják: mert, amint az oltványok az iskolában a peronosporának elégtelen legyőzése, vagy annak az elmúlt nyáron rendkívüli erős fellépése következtében még a teayésztés befejezése előtt elvesztik levélzetüket, akkor szőlőtelepítésre felette csekély értékűek.

Oltványtelepeken tehát, melyeket az elmúlt nyáron a peronospora erősen megtámadott s a levelek idő előtt lehulltak, az oltványok nagyon kevés, vagy semmi tartalék anyagot sem gyűjthettek. Az ily oltványok nem, vagy csak nagyon csenevészül hajtanak ki és az a szőlőbirtokos, aki ilyen peronosporás oltványtelepről szerezte be oltványait, igen nagy kárt fog szenvedni.

Nagy szolgálatot vélnék tehát tenni minden szőlőbirtokosnak, kik új telepítéseket szándékoznak létesíteni, ha alább egy nagy szőlőtelepet nevezünk meg, melynek oltványai ezen peronosporadus évben egész nyáron át késő őszig peronospora mentesen állottak és az egész tenyésztési időszak alatt oly buja egészséges levélzetűk volt, hogy az ezen cég által szállítandó oltványok, mivel tartalék tápanyaggal dusan el vannak látva a legkitűnőbb eredménnyel ültethetők — ez a rég ismert »Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelep« Medgyesen. Tulajdonos Caspari Frigyes.

Aki tehát sujt fektet arra, hogy egészséges peronospora mentes, tehát tartalék tápanyaggal dusan ellátott, biztosan fakadó szőlőanyagot szerezzen be, forduljon az említett már évek óta felette tisztességesnek ismert szőlőtelephez és pedig mielőbb, mert ezen évben a már említett okoknál fogva jó szőlőanyagban igen nagy hiány lesz s az oltványanyag ára előreláthatólag rövid idő alatt a nagy kereset folytán emelkedni fog.

Borzalmas lesz a tavasz azoknak, kiknek szelplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg.

NAGY MEGLEPETÉS

vár azon igen tisztelt hölgyekre, kik fűzőszükségleteiket nálam óhajják beszerezni, mert egy bécsi gyár feloslása alkalmával nagy tömegvásárlást eszközöltem és abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy párisi és bécsi modellek után készült fűzőket gyári áron alul, 10% engedménnyel o. árusíthatom.

Mérték után készült fűzőim a legjobbakkal vannak elismerve, gyorsan készülnek, legolcsóbbak és legtartósabbak. Mindezeket a birtokomban levő számos elismerőlevél, valamint a nagyszámú helyi- és vidéki megrendelőim igazolhatják.

Szív es pártfogásáért esedez a Szilgigeti-színház művésznőinek fűző szállítója. **IZSÁK LIDIA**, Nagyváradi, Nagy Sándor-utca 1. szám. Fűzők javítása és tisztítása gyorsan eszközöltetik. Kezsmarszky-haskötők mérték után készíttetnek.

x Vadászok figyelmébe. Tisztelettel értesitem a nagyerdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits-palotában egy modern fegyvertárat nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáruda. Telefon 269.

Kolosváry Sándor
ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyváradi, Bémer-tér 203. sz.

Brillians ékszerek, aranyárak, ezüst dísz tárgyak és evőeszközök valamint zsebórák nagyraktára.

Két portál eladó.

Könyvtárak kiegészítésére, berendezésére költségvetést küld: **Benkő Atur** könyvkereskedő és *Modern Antiquarium* Nagyváradi, Rákóczy-ut 10. sz. Ugyanott mindenféle könyvek legjobb áron vétetnek.

Uj virágüzlet!

Fratrics János
kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virágcsarnoka: Szent János-utca 1 szám, ahol minden időben frissen vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok
szép kivitelben, előnyös árak mellett.

x Mezőgazdaságok, szeszgyárak kasszetyok és magánlakásoknak, kiknek bármely gőz-, vízi, vagy motor üzeműk van, a legolcsóbban jönnek ki a *villamos világítással*, erre nézve *Stern Adolf* nagyváradai electrotechnikai cég bárkinek szivesen szolgál felvilágosítással, részletes költségvetés, díjmentes. Ugyancsak berendez villamos jelző csengőket, telefont, villámhárítót készít, azonkívül csillárokat fémből, bronzból, vasból galvanizálva minden kivitelben. A javított dr. Just féle Wolfram-lámpák raktáron.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészeti tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Uj szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képvisellete, eredeti gyári árak mellett.

Ifj. Kohn Sámuel-
féle üzlet teljes elárúsítása

FLEGMAN

mg a készlet tart

naponta d. e. 9—1-ig, d. u. 2—7-ig.

Ne vásároljon

addig mellfűzőt, haskötőt, egyenesen tartót, és Késmárkházi nadrágot, míg

Rosenfeld R.

Sas-passageban levő

miderraktárát

meg nem tekintette.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Esredévi emlék-tér sarok.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályhákkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

csörépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnak. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Mielőtt

az őszi és téli ruhaszükségeiteket beszereznek, ne mulasszák el

FRIEDLÄNDER
angol uri szabó cég

előnyös áraitól és eredeti angol szöveteinek kitűnő minőségéről és elegáns szabásáról meggyőződni. Nagyvárad, Szt. János-utca.

x Mikor pártoljuk a hazai ipart?

Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna híret a Siklinél beszerezhető Gyulatinak, mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulástól, letisztítja a fogról a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenként 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint fűszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatin. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli Józsefnél Halász-utca 10. számú háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir, szabad kézből eladó.

Legelegánsabb és
:: legmodernebb ::

tényképek

külföldi tanulmányok és tapasztalatok alapján ::

Molnár Jenő

(Janak utóda) műtermében.

x Nagyvárad Messenger-Boy

gyorsküldő vállalat szives tudomására hozza az érdeklődőknek, hogy a futárok karján látható 693 szám a vállalat telefonszáma. Szükséges a számot feljegyezni, mert a folyton változó tavaszi időjárás miatt előforduló hirtelen megbetegedés esetén a vállalat gyorsan előteremtí a házi orvost, megvárja a rendelvényt és gyorsan hoz gyógyszert.

CZAPFALVI JÓZSEF

mészoló, épület és bútorkészítő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és bútorok festését, kerti bútorok románcosítását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

358

Tisztelettel
Czapfalvi József.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Testőr, este: Elvált asszony.

Hétfő: Hanakó és társulata vendégszínházát.

Kedd: Hanakó és társulata vendégszínházát.

Szerda: Liliomfi (Rózsahegyi Kálmán vendégszínházát.)

Csütörtök: Elvált asszony.

Péntek: Trenc báró.

Szombat: Cigányszerelem.

Vasárnap d. u. Tatárjárás; este: Sárga liliom. (Ujdonság.)

Traviata. Ch Révi Auréilia a Traviata címszerepében bucsuzott el tegnap este. Violetta szerepe igazán neki való, meleg esengésű, szép, könnyű hangja, fényes koloratúrája és nem mindennapi játszóképessége teljes mértékben érvenyesült. Kissé szokatlan volt, hogy szerepét olaszul énekelte, de szívesen elnéztük neki, amiért oly szépen énekelt. Bármikor nagyon szívesen látjuk viszont, akár mint a társulat állandó tagját, akár mint vendéget. Mihályi tegnap is pompásan énekelte s hogy a zenei hatás ne romoljék, a duettekben ő is olasz szöveget használt. Asszonyi is nagyon jól megállotta a helyét, a zenekar és énekkar nemkülönbön, különösen az utóbbi sokkal jobb volt, mint legutolsó alkalommal. Általában az egész előadás egyike volt a legsikerültebbeknek és a főbb szereplők többször kénytelenek voltak a lámpák elé jönni a felvonások végén a sok tapsra, mely előadás közben is lépten-nyomon felhangzott. —8.

Hanako Nagyváradon.

Holnap este mutatkozik be *Hanako*, a világhírű japán színművész és társulata két estén át a nagyváradai közönségnek. Látás érdeklődés mutatkozik a japán előadások iránt, mert még nem volt alkalmunk az exotikus színészek játékmódját látnunk. *Hanako* és társulata két eredeti japán drámát ad elő, amit a közönség tájékoztatására itt ismertetünk:

I. *A teakészben.* Dampé Murasaki híres courtesan kiválasztotta táncos ennek cselédjével, Otyovak, amíg megjelenik Murasaki és Dampé igyekszik őt szerelméről meggyőzni. Zaj hallatszik, eltávoznak. Megjelenik Tosa lovag, aki Murasakit óhajtja látni, ezért is a cselédnek egy aranyat csusztat a kezébe. Ezt a jelenetet megleszi Murasaki, kacag és Dampéval a lovag felé közeledik. Teázna, Tose kéri a nőt, táncoljon és pénzt kínál a szórakoztatásáért. Murasaki sok pénzt lát a lovagnál, elhatározza, hogy ki fogja rabolni. Tosa rosszat sejt, kérdőre vonja Dampét, hogy mit keres a nő házában, amire ez azt feleli, hogy kellemes estét akart magának szervezni. A nő kérésére a lovag megengedi, hogy Dampé itt maradjon. Ez pedig kéri a lovagot, tanítsa meg őt vívni, de a nő int neki, hogy távozzék. El is megy, Murasaki mérget ad be a lovagnak és kirabolja. A család belép, ellenmérget ad a lovagnak, ápolja és elősegíti menekülését. Murasaki ezt észreveszi, örvöng és a cselédre támad, az ágyra veti, hogy megölje. Tosa magához tér, azt hiszi, hogy Murasaki fekszik az ágyban, lefejezi. E pillanatban vissza érkezik Dampé, megverekszik a lovaggal, aki megöli. Murasaki megjelenik, látva szeretője és a cseléd halálát, rémülten menekülni akar, de Tosa utólról és megfojtja. II. *Otake.* A nemes Joshio befejezve az olvasást, inasát hívja, behozatja napernyőjét és levezetőjét, mert sétálni akar. Joshio a szomszéd szobában fölveszi köpenyét, de a meleg miatt otthon hagyja. Sétára indul inasával. Otake, a kis cseléd megérkezik. Urnője piperetárgyaival rendezi magát a tűkörben,

táncolni kezd, majd uróje köpenyét veszi fel. Belép urójeének egyik imádója, aki összetéveszti a cselédet urójével. Otake ijedten hátat fordít, az imádó dühösen távozik. A kis cseléd megdöbben. Jö az inas a vásárolt holmikkal. Meglátja kedvesét az uróje ruhájában. Megkéri a leány kezét. Ez igent mond. Az inasnak eszébe jut, hogy uróje visszavárja. Kéri a leányt, meg ne lepesse magát uróje ruhájában. Alig hogy távozott, visszajön az imádó és ismét visszautasítják szerelmi vallomását. E fölötti dühében megöli a nőt. Az uró hazatér, a cseléd haldoklik és egyesíti Joshitot imádójával. Véglegénynek pedig, aki fájdalomában összerokad, megígéri, hogy visszatér hozzá új alakjában, mellyel majd Buddha felruházza.

Rózsahegyi Kálmán vendégjátéka. A nagyváradi közönség régi kedvence lép felszere, mint vendég. Rózsahegyi Kálmán, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze lesz a vendég. Szilgigeti Ede évfordulója alkalmából a »Lilliomfi« megy és a vendégművészt szerződtette az igazgató a címszerep eljátszására.

Vas és rezbutor

gyári rakári

Szakrényágy egy matraccal 19 korona
 Sodronybetét 10 korona
 Rézkarniss 5 korona
 Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
 10 sz. Telefon 636.

IRODALOM.

Az **Élet** 10 ik száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Kiemeljük belőle a Vasárnapi levelet, Erdős Renée Két királyasszony című bibliai tárgyú elbeszélésének folytatását, Doctor Horatio tudományos csevegését a pestisről, Harányi Lajos költeményeit s Krudy Gyula gyönyörű regényéek a folytatását. A többi rovat is rendkívül gazdag és tartalmas, az illusztrációk sokasága pedig művészi kivitelű. Az **Élet** szerkesztősége és kiadóhivatala. Budapest VII. Damjanich u. 50.

Tombolatárgyak
Legyezők
Nászajándékok
Játékszerek
Hegedű és hegedű-hurok
Utazó-kofferek és táskák
Téli árak: alsóing és nadrág
Bőr és kötött keztyűk
Valódi szolingeni acélárak
Ridikulók, gramfonok

Ujdonság! Ujdonság!

aluminium konyha-edények

Gál Ferencnél,

Nagyvárad, Rákóczi-ut, Bazár-épület.

NAGY OCCASIO!

Tavaszi ujdonságok megérkeztek kosztám, bluz-kelmék, francia delainok, esipkék, sejmek. Menyasszonyi kelengyéket vegyünk olcsón és megbízhatóan. Menjünk

RADÓ és KERTÉSZ-hez
 Telefon 1030. Kossuth-u. 2.

11

TANÜGY.

Vádak egy tanító ellen. Ily cím alatt megírtuk, hogy a nagyürögdi g. kath. lelkész panasz beadásával fordult a közigazgatási bizottsághoz **Szilágyi János** tanító ellen kisebb szabálytalanságok elkövetésével vádolván őt. Az illető tanító sorra cáfoja a panasz tárgyát képező vádakat s a feyelmi vizsgálat elrendelését kéri önmaga ellen. A gör. kath. püspökség elrendelte a vizsgálatot.

EGYESÜLETEK.

A Katholikus Kör közgyűlése. A nagyváradi Katholikus Kör választmánya tegnap este tartott ülésében, dr. **Karácsonyi János** kanonok elnöke alatt előkészítette a mai évi rendes közgyűlés tárgyait. A közgyűlés ma, vasárnap, március hó 5-én délután 5 órakor lesz a Kör helyiségében, amelyen báró **Gorlicsy Ferenc** elnököl. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Titkári jelentés a Kör 1910. évi működéséről. 2. Az 1910. évi számadás megvizsgálóinak kiküldése. 3. A megvizsgált 1910. évi számadás jóváhagyása s a pénztárnoknak adandó fölmentvény tárgyában határozat hozatala. 4. Az 1911. évi költségelirányzat megállapítása. 5. Az igazgató választmány javaslata az évi 8 korona rendes tagsági díjnak a helybeli tagoknál 12 koronára, alapító tagsági díjnak 200 koronáról 300 koronára fölemelése tárgyában; ehez képest az alapszabály 9. §-ának módosítása. 6. Az alapszabály 19. §-ának módosítása az évi rendes közgyűlés határidejének megállapítása tárgyában. 7. Az igazgató választmány két tagjának megválasztása.

A Népművelési Egylet választmányi ülése. A Biharmegyei Népművelési Egylet választmánya tegnap délután 5 órakor a vármegyei ház kistermében **Fráter Barnabás** alispán elnöke alatt ülést tartott, melyen a múlt év számadását tudomásul vették s a tartandó közgyűlés tárgysorozatát állapították meg. Az egyesület közgyűlését **április 2-án** fogják megtartani. A választmány több apróbb folyó ügyet tárgyalt le s az elnök 6 órakor az ülést berekesztette.

TÁVIRATOK.

A király elutazása.

Budapest, márc. 4.

(Saját tudósítónktól.) A király ma délután 2 órakor indult Budapestről. A Szent György-téren az uralkodó fogata után egy gyászruhás nő futott, aki kérvényt akart az uralkodó fogatába dobni. A rendőrök megakadályozták az asszonyt szándékában. Az esetre figyelmessé lett a király is, aki meglátsította a fogatát. A nőt a detektívek nem engedték az uralkodóhoz.

Később megállapították, hogy a nő **Remér József** tisztviselő özvegye. Az uralkodó vonatát Marscheggig kísérték az államasuti tisztviselők.

A Justh és reform párt.

Budapest, márc. 4.

(Saját tud.) A Justh párti képviselők, akik a reform pártnak is tagjai, ma elhatározták kilépésüket. A kilépés oka az, hogy őket a párt által rendezett választójogi előadásra nem hívták meg.

A pápa kelyhe Pozsonynak.

Róma, márc. 4.

(Saját tud.) A Pozsonyban létesítendő Erzsébet műemlék részére, a műemlék bizottság védnöknője egy kelyhet kért a pápától. A pápa a kérelmet teljesítette a kelyhet legközelebb Pozsonyba fogják küldeni.

A trónörökös utja.

Budapest, márc. 5.

Ferenc Ferdinánd főherceg tegnap reggel fél kilenc órakor Hohenberg hercegnővel, gyermekeikkel és kíséretével a Basilisk hadihajón folytatja útját a Brioni szigetre. Fogadására a pályaudvaron Hohenlohe herceg helytartó, Ritter altengernagy kikötőparancsnok és gróf Attem kerületi parancsnok jelentek meg.

Letartóztatott agitátor.

Szászváros, márc. 4.

(Saját tud.) Ma a csendőrség letartóztatott egy **Rostescu** nevű román lelkészt, aki a lugosi püspöktől az egyház részére érkező pénzt elsikkasztotta. A letartóztatás nagy feltűnést keltett, mert **Rostescu Viád Aurélnak** volt nagy kortese. Viád Rostescu érdekében úgy az ügyészségnél, mint az alispánál lépéseket tett, azonban a lelkészt nem sikerült szabadlábra helyeztetni.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

Igazgatóságunk határozta folytán az egész országban bevezetett egységes, szabott gyári árainkból, amelyek minden egyes pár lábbelibe be vannak bélyegezve, kizárólag Nagyváradon a

Bémer-téren a Bazár-épületben és Kossuth-utca 5. szám alatti

fióküzleteinkben 1911. március 1-től kezdődőleg visszavonásig

10 % engedményt

adunk.

Ezen elhatározásunkban ama hazafias gondolkodás vezérelt bennünket, hogy utját álljuk az ijeszítő mértékben növekedő cipőbehozatalnak, amely a legutolsó statisztikai kimutatás szerint 1910-ben 25.000.000 koronára rug.

Reméljük, hogy városunk hazafiasan érző vevőközönsége nagy meglepéssel fogja igazgatóságunk eme hazafias érzéséből fakadó elhatározását tudomásul venni, annál is inkább, minthogy ezen 10 százalékos engedmény folytán a cipőket oly árban áruljuk, amely árákkal, a minőséget tekintve semmiféle külföldről behozott cipő a versenyt fel nem veheti.

Ekkép a remélhetőleg beálló nagyobb fogyasztás folytán abban a helyzetben leszünk, hogy azokat a cikkeket is, melyeket ma még magunk is beszerezni vagyunk kénytelenek, itteni gyárunkban állíthassuk elő.

Hazafias tisztelettel

Moskovits Farkas és Társa
cipő- és csizmagyar részvénytársaság.

Járványos betegségeknél

mint kolera, typhus vagy lázas betegségeknél fő a víz, legbiztosabb óvszer a

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes savanyuvíz

mint nyálka oldó szer, ugy magában mint meleg tejjel vegyítve köhögésnél, rekedtségnél, fűdőhurtnál stb. legjobb gyógyszerrel ajánlatik! Nehezen emésztő, gyomorhurtnál kitűnő hatása van! Hűgőhajtó gyógyital! — Kérjük minden kávéházban és vendéglőben bor vagy pezsgőhöz, mindenkinek kitűnően fog izleni.

Főraktár: Janky Antal utóda cégnél van.

A Leszámitoló és Jelzálogbank r. t. igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztviselői mely megilletődéssel tudadják az igazgatóság érdemes elnökének

Guttman József

folyó évi március 4-én történt elhunytát.

A boldogult intézetünk fenállása óta mint az igazgatóságnak elnöke fáradozatlanul és sikeresen munkálkodott közre az intézet javán, melynek fejlesztése és felvirágoztatása körül hasznos munkálkodásával maradandó érdemeket szerzett.

Elhunytá fájdalmas veszteség intézetünkre s tiszteletreméltó emléket mindig kegyelettél és hálás elismeréssel fogjuk megőrizni.

Nagyvárad, 1911. márc. 4.

Aldás emlékére!

KÖZGAZDASÁG.

Az Általános Takarékpénztár tőkeemelése.

Szombaton, folyó hó 4-én délután tartotta meg az Általános Takarékpénztár rendkívüli közgyűlését, melyen az intézet alaptőkéjét egy millió koronára emelte fel s egyúttal az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot új tagokkal erősítette meg. A közgyűlést, melyen a részvényesek nagy számban vettek részt, *Bordé Ferenc* igazgatósági elnök vezette. Jelenvoltak:

Löwinger József, Schwartz Mór, Molnár Béla, Berkes Bertalan, Bordé Ferenc, dr. Adorján Armin, dr. Mártonfy Marcell, dr. Waldmann Béla, Stern Li pót, Czillér Imre, dr. Fischer Imre, Orley Simon, Weisz József, Fekete Sándor, Blum Lajos, Reichard D. L., Rothbart A. Ede, Neumann Gábor, Engel Ignác, Rosinger Jakab, Aufrecht Mór, Hirsch Mór, Székely Sándor, Róth Henrik, Hönig Ignác, Polák Pál, Schwartz Hermann, Schiff Éliás, Balázs Albert, Brand Jenő, Bihari Jenő, Rosinger Sándor.

Elnök rövid megnyitójában hangoztatta a intézet szép fejlődését és az alaptőke felemelésének szükségességét és jelezte egyúttal, hogy a kibocsátandó részvénytőke túlnyomó részben már biztosítva is van, amennyiben az esetben nem jegyzendő részvények átvételére szindikátus alakul.

Azután *Löwinger József* ügyvezető igazgató felolvasta az igazgatóság javaslatát, amelynek elfogadásával a közgyűlés kimondotta, hogy a jelenleg 600.000 korona alaptőkéjét 1.000.000 koronára emeli fel és e célból 2000 darab új részvényt bocsát ki 205 korona névértékben, úgy, hogy az új részvények által a tartalékalap is 10000 koronával fog növekedni.

Dr. Adorján Armin intézeti jogtanácsos tett azután előterjesztést az alapszabályok megfelelő módosítása iránt több szakaszra nézve, amit a mitna közgyűlés el is fogadott.

Végül a közgyűlés az igazgatóságba új tagokul *dr. Fischer Imre* kórházi főorvost és *Fekete Sándor* udvari fényképészt, a felügyelőbizottságba pedig szintén új tagul *dr. Waldmann Béla* szemorvost választotta be.

A közgyűlés ezután véget ért. Az új tőke kibocsátás iránt a részvényesek körében már eddig is élénk érdeklődés mutatkozik, hogy az intézet vezetői bizonyosra veszik, hogy a kibocsátandó részvények mielőbb teljesen jegyezve lesznek.

Sertéskiállítás Nagyváradon. Tegnap az Épreskertben egy igen érdekes és jelentőségteljes kiállítás nyit meg. A kiállításon Bihar megyéből igen értékes anyag került elő, melynek nagy részét el is adják. A kiállításon igen szép tenyész-sertésekkel vettek részt a nagyváradai latin szertartású *káptalan* három gazdasága, gróf *Almássy* székelyhidi és gyula-vári uradalmi, gróf *Tisza* Kálmán, *Schwarcz* Sándor, *Schwarcz* István, *Kornstein* Hermann, *Dely* Imre, *Des Echerolles* Kruspér Gilbert, *Bölczy* József, *Csapó* István, *Krausz* és *Polgár* birtokosok uradalmi. A tegnap megnyitott vásáron eladtak 125 drb tenyészsertést. A kiállítás még a mai napon fog tartani és este 5 órakor zárul. A kiállítás iránt különben az ország minden részéből érdeklődtek.

Felszámolás. *Lichtmann* Samu mezőgazdasági gépüzlete, mivel a Máv. vasutak gépgyára Nagyváradon fióküzletet állított fel, fel fog számolni s a cég eddigi főnöke *Lichtmann* Samu az államvasutak gépgyárának fiókját fogja vezetni. A *Lichtmann*-cég eddig is a vasuti gépgyár készítményeit árusította s most eddigi vevőit kéri, hogy a Máv. gépgyára nagyváradai fiókjához juttassák megrendeléseiket.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, márc. 3.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	866.50
Oszták hitel	—	—	675.50
4%-os koronajáradék	—	—	91.90
Államvasut	—	—	74B.—
Jelzálogbank	—	—	508.—
Leszámitoló bank	—	—	506.30
Hazai Bank	—	—	315.50
Kereskedelmi részv.	—	—	770.25

Irányzat: Csendes

A gabonátőzsde.

50 kilogramonként

Buza áprilisra	—	—	11.39
Buza májusra	—	—	11.10
Buza októberre	—	—	10.55
Rozs októberre	—	—	8.15
Zab áprilisra	—	—	8.69
Tengeri májusra	—	—	5.74

Irányzat: Lanyha

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Akótmány (Budapest.) Arról az állítólag Nagyváradon alakítandó női kaszinóról, amelyről nagybecsült lapjukban ma már másodszor irtak, itt Nagyváradon — hála Istennek! — nem tud senki semmit. Nem is hisszük, hogy e terv valahol komolyan szóba került.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Dajkovits E.

fényirodában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Lédig Árpád

Arany Kereszt gyógyszerháza
Nagyvárad, Szent László-tér.
Alapítva 1742. (A román püspökség mellett.)

Aki az arca üdőségét megakarja őrizni, az csak **Lédig-féle Pármai ibolya arckrém**et használjon. :- Egy egész tégely 20 krajcár.

Ne legyen az arca szeplős, májfoltos, kiütéses, pattanásos, ne legyen ráncos, hanem mindig sima, hófehér, csak

Lédig-féle Pármai ibolya arckrémet használjon, egy egész tégely nappali vagy éjjeli 20 krajcár.

1 drb Pármai ibolya szappan 20 krajcár.

3

A
„TISZÁNTÚL“-ra előfizethet mindennap.
B

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram lámpa darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek**, fényképező-lámpák ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszereplő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

PALACE SZÁLLODA

Rendes Szidor vezetése alatt,

Palace éttermei és pilseni sörcsarnoka

Untereiner János, volt alsótátrafüredi vendéglős vezetése alatt

f. hó 8-án megnyílnak

Budapest, Rákóczi-ut 43.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Telefon: 629. sz.   Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.
Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz.   Telefon: 629. sz.
192

Rattó-paszta
Patkányok
teljes kipusztítására
szavatosság mellett.

Üvegekben 1 kor., 2 kor. és 4 korona,
Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz.
Nagyváradon kapható: 193

Géher és Darvas drogériájában.

Málnási borvíz

10 liter szállításhoz, 1 liter 24 fillér házhoz szállítva.

Kitűnő gyógy- és üdítő viz. Gazdag a szénttartalommal, elősegíti az emésztést, megszünteti a gyomorégést. Hűlés és köszvény ellen nagyon ajánlható. FŐRAKTÁR:

Mózes Áron, Nagyvásár-tér 11. sz.

Kapható minden üzletben. Vidéki rendelések gyorsan eszközöltetnek. Egészségesnek borral, gyenge gyomrunak tisztán.

Telefon 1073.   Telefon 1073

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete R. T.

Előleget nyújt terményekre, elfogadja azoknak bizománybani eladását, raktárból elad két és három oldalas pörkölt szalonnát napi ár mellett **Sertéshizlaldájában**

hizott sertéseket árusít

naponta d. e. 7—9 óráig és d. u. 3—5 óráig.

3—4 középiskolát

végzett fiu

nyomdász tanulónak

a „Szent László“-

nyomdában

felvétetik.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

EFCO

Porosz-szalonnakészítőgépek
a legkiválóbb

fűtőanyag

1 órai fűtés kb. 4 fillér

Nem porzik
Nem piszkít
Nem hagy salakot
Sulyhiány kizárva

EFCO

100 darab házhoz szállítva

5 korona.

Kizárólagos képviselet

Weisz Lajos

kereskedelmi és műszaki irodája

Szacsavay-utca 81 sz.

Telefon 323.

Vidéki megrendelést pontosan eszközöl.

Eredeti svédgyártmányu

BOLINDER

nyersolajmotorok és cséplőkészletek

Szabó Emil és társa cég képviseletében

Benzin és szivógázmotorok, lokomobilok. **Malomberendezések.** — Olcsó és biztos üzem. Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és mérnöki kiküldetés díjtalan. Használt, gyárilag kijavított gőzcséplőkészletek.

! Csereüzletek kötetnek !

A Budapesti Szivattyu- és Gépgyár R.-t.

mintaraktára

Gőz- és kocsifecskenedők, **kút-szivattyúk.** Városi, gazdasági, tűzoltó- és **motoros szivattyúk** : Famegmunkáló gépek, építési és szállító eszközök. Mindennemű **gazdasági gépek** szerszámok, gépolajok, kenőanyagok és **műszaki cikkek** raktára.

Nagyvárad, Szent László-tér 2.

Aczél Viktor

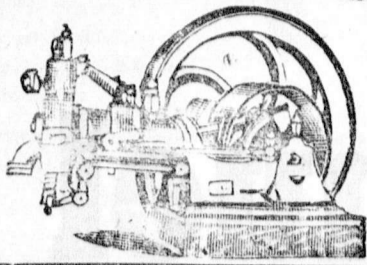
Nagyvárad, Szent László-tér 2.

Telefon interurbán 10—74. sz.

— Állandó gépkiallítás. —

Drezdai Motorgyár R.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben legjobb gyártmányu benzín-, nyersolaj-, gáz- és petroleum-

motorokat és locomobilokat valamint szívó **gázmotorokat.**!! **Meglepő ujdonság !!**
EGYETEMES GENERATORUNKKAL a tényleges lóerő óránként csak körülbelül **1 fillérbe kerül.**

Főképviselet:

Gellért Ignác és Tsa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. —
Kedvező fizetési feltételek.**Valódi
Mauthner-féle vete-
mény és virágmagvak****javitott
gazdasági vetőmagvak**

az állami magvizsgáló állomás ólomzárjával ellátva 90 százalék csira-képességért szavatolunk. 181

Mezey János és Tsa Nagyvárad, Szt. László-tér, nagyvárad takarékpénztéri
Telefon 249. épület. Telefon 249.**A Z I G A Z,**

hogyan sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István**„NEMZETI“ vendéglőjében.**

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodában szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.**Kiadó lakások.**

F. évi május hó 1-től kiadó Ujváros, Damjanich és Hármastutca szegletén levő egyemeletes házban:

egy **5** szobás emeleti,
egy **4** szobás földszinti családi lakás,
egy **2** szobás garcon lakás, esetleg
egy **7** szobás emeleti családi lakás.
Egy tágas cementezett**AUTOMOBIL GARAGE**

A lakások mind teljesen modernnek parkettel, vízvezetékekkel, villannyal és megfelelő mellékkeliségekkel vannak ellátva.

Ertekezhetni a házmesternél, vagy telefonon **195.** szám alatt a tulajdonossal.**Értesítés.**

Tisztelettel értesitem a n. é.

— közönséget, hogy —

Kert utca 2. szám.**építési irodát**

nyitottam.

Elvállalok tervezé- bár-

milyen e szakmába .

:: munkákat. ::

Tisztelettel

Béres Ferenc

építőmester.

Heiczler Ferenc

papi- katonai és polgári szabó

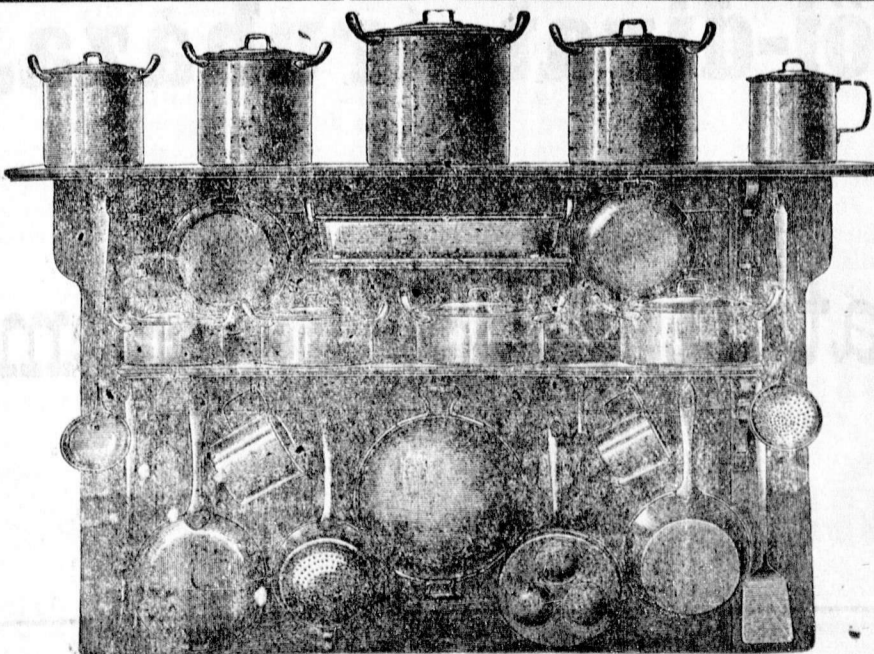
Nagyvárad, Körös-utca 22. sz.Készít a legjobb minőségű szövete-
kből reverendát és cimadát. ::Egyenruhákat bármilyen fegyver-
nemhez, átalakításokat méret szerint.**Polgári ruhákat legolcsóbb
árban valódi angol szövet-
tekből készítek.**Levelezőlapra meghívásra helyben és
vidéken mértékvtel végett megjelenek.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Heiczler Ferenc.

**MEGELŐZŐT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPOGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5 SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZÁR-ÉPÜLET.)

TARSOLY és RISZTÓkülönlegességek vaskereskedése.
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.**Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.****Tavaszi ujdonságok**

Vasbutorok u. m.:

**szekrényágy
3 matraccal****K 19'50.**

Gyermekágyak

K 26-tól.

Ifj. Kohn Sámuel

☐☐ féle üzlet teljes ☐☐

elárúsítása

(míg a készlet tart)

naponta d. e. 9-től 1-ig, d. u. 2-től 7-ig

FLEGMAN

☐☐ női-divat áruhàza. ☐☐

Alapított 1888. Bémer-tér.